

مجموعه آئین نامه های

قانون آئین دادرسی کیفری

مصوب ۱۳۹۲/۱۲/۴

گردآورنده

دکتر رجب گلدوست جریانی

دانشیار دانشکده حقوق دانشگاه شهید بهشتی

و

عضو انجمن های ایرانی حقوق جزا و جرم شناسی

عنوان قرارداد	ایران، قوانین و احکام
عنوان و نام پدیدآور	مجموعه آیین نامه های قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲/۱۲/۴
مشخصات نشر	گردآورنده رجب گلدوست جویباری.
مشخصات ظاهری	تهران: خرسندی، ۱۳۹۶.
شابک	۹۵ ص.
وضعیت فهرست نویسی	۹۷۸-۶۰۰-۱۱۴-۷۳۳-۳
موضوع	فیفا
موضوع	آیین دادرسی جزایی -- ایران
موضوع	Criminal procedure -- Iran
موضوع	حقوق جزا -- ایران
موضوع	Criminal law -- Iran
شناسه افزوده	گلدوست جویباری، رجب، ۱۳۳۷ - گردآورنده
رده بندی کنگره	ظ ۱۳۹۶ ۴۰۴ KM۴۶
رده بندی دیرینی	۳۴۵/۵۵۰۵
شماره کتابشناسی	۴۶۳۱۶۴۸

انتشارات خرسندی

نمایشگاه و فروشگاه کتب فقهی، حقوقی و مجموعه قوانین

تهران، خیابان انقلاب- خیابان فخر رازی- خیابان لبافی نژاد- نرسیده به نیایان- انگشاک - پلاک ۱۷۴- واحد ۲
تلفن: ۵- ۶۶۹۷۱۰۳۴ و ۵- ۵۸۴۰۰۰۰

فروشگاه شماره ۱: دانشگاه تهران، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، تهران ۱۰۲۰۱۰۲۰۱ ۶۶۴۱۰۲۰۱
فروشگاه شماره ۲: میدان انقلاب، خ میثری جاوید (اردیبهشت)، پلاک ۶۲ تلفن: ۷۵۹۰۰۰۰-۶۶۷۵۵۹۱۰
فروشگاه شماره ۳: خ انقلاب، نرسیده به میدان فردوسی، کوچه شهید براتی، دانشکده حقان دانشگاه آزاد،
طبقه زیرین (قسمت کتابفروشی): ۶۶۷۵۵۹۱۰

پست الکترونیک: Khorsandy.pub@gmail.com

سایت اینترنتی: WWW.Khorsandypub.com

مجموعه آیین نامه های قانون آیین دادرسی کیفری

مصوب ۱۳۹۲/۱۲/۴

دکتر رجب گلدوست جویباری

چاپ اول: ۱۳۹۶ تیراژ: ۵۰۰ جلد قیمت: ۸۰,۰۰۰ ریال

ISBN: 978- 600 -114-733-3

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۱۴-۷۳۳-۳

پیش‌گفتار.....	۹
آیین‌نامه اجرایی احراز عنوان ضابط دادگستری.....	۱۷
آیین‌نامه میانجی‌گری در امور کیفری.....	۲۷
آیین‌نامه اجرایی حمایت از شهود و مطلعان.....	۳۹
آیین‌نامه اجرایی شیوه نگهداری اموال توقیف شده.....	۴۷
آیین‌نامه شیوه اجرای قرارهای نظارت و تأمین قضایی.....	۵۵
آیین‌نامه نحوه استفاده از سامانه‌های رایانه‌ای یا مخابراتی.....	۶۵
آیین‌نامه شیوه رسیدگی و اجرای آراء کمیسیون‌های استانی و ملی جبران خسارت ناشی از بازداشت.....	۷۷
دستورالعمل فوریت‌نامه قضایی و نحوه عملکرد واحد کشیک.....	۸۷

پیش‌گفتار

قانون جدید آئین دادرسی کیفری مصوب سال ۱۳۹۲ با اصلاحات ۱۳۹۱، ۲/۲۱ مجموعاً ۲۴ آئین‌نامه اجرایی پیش‌بینی نموده است. همان‌طور که استحضار دارید در اغلب موارد تهیه و تدوین آئین‌نامه به موجب مواد قانون آئین دادرسی کیفری بر عهده وزیر دادگستری گذاشته شده و به ندرت بر عهده وزارت عدلیه یا سازمان دیگری می‌باشد. البته تصویب و امضای این آئین‌نامه‌ها به عهده ریاست قوه قضائیه است که پس از تصویب و ابلاغ آن قابلیت اجرایی پیدا می‌کند. در اینجا، نحو اختصار و به ترتیب شماره مواد قانون آئین دادرسی کیفری ابتدای هر آئین‌نامه‌ها اشاره نموده و سپس به مرجع تهیه و تدوین آنها و نیز از وزارت، خانه سازمان‌های دولتی یاد می‌کنیم که به موجب قانون باید در تهیه آن همکاری نمایند.

۱- تبصره ۲ ماده ۳۰ ق.آ.د.ک آئین‌نامه اجرایی احزاب، انجمن‌ها، ضابط دادگستری را پیش‌بینی نموده که تهیه و تدوین آن بر عهده وزیر دادگستری است که با همکاری وزرای اطلاعات، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح کشور و فرمانده نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران صورت می‌گیرد.

۲- ماده ۸۴ ق.آ.د.ک آئین‌نامه اجرایی میانجیگری در امور کیفری را پیش‌بینی نموده که تهیه و تدوین آن به عهده وزیر دادگستری می‌باشد. که پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

۳- تبصره ماده ۱۳۰ ق.آ.د.ک آئین‌نامه اجرایی وظایف و اختیارات گروه بررسی صحنه جرم را پیش‌بینی نموده که تهیه آن به عهده وزیر دادگستری بوده که با همکاری نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و سازمان پزشکی قانونی کشور صورت می‌گیرد.

۴- تبصره ماده ۱۴۷ ق.آ.د.ک آئین‌نامه اجرایی شیوه نگهداری اموال توقیف شده را پیش‌بینی نموده که تهیه و تدوین آن به عهده وزیر دادگستری می‌باشد.

۵- تبصره ماده ۱۷۵ ق.آ.د.ک آئین‌نامه اجرایی شرایط و چگونگی استفاده از سامانه‌های رایانه‌ای و مدارات الکترونیکی را پیش‌بینی نموده که تهیه و تدوین آن به عهده وزیر دادگستری است.

۶- ماده ۱۷۶ ق.آ.د.ک آئین‌نامه اجرایی ابلاغ اوراق قضائی توسط بخش خصوصی را پیش‌بینی نموده که تهیه و تدوین آن بر عهده وزیر دادگستری و وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات می‌باشد.

۷- تبصره ۱ ماده ۲۰۲ ق.آ.د.ک آئین‌نامه اجرایی مراکز جنون متهم را پیش‌بینی نموده که تهیه و تدوین آن به عهده وزیر دادگستری می‌باشد که با همکاری وزرای بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و تعاون، کار و رفاه اجتماعی صورت می‌گیرد.

۸- تبصره ۱ ماده ۲۱۴ ق.آ.د.ک آئین‌نامه اجرایی حمایت از شهود و مطلعان را پیش‌بینی نموده که تهیه و تدوین آن به عهده وزیر دادگستری می‌باشد.

۹- ماده ۲۵۲ ق.آ.د.ک آئین‌نامه اجرایی شیوه اجرای قرا‌زهای نظارت و تأمین قضائی را پیش‌بینی نموده که تهیه و تدوین آن به عهده وزیر دادگستری می‌باشد.

۱۰- ماده ۲۶۱ ق.آ.د.ک آئین نامه اجرائی نحوه جبران خسارت متهم بازداشت شده را پیش بینی نموده که تهیه و تدوین آن به عهده وزیر دادگستری می باشد.

۱۱- تبصره ۲ ماده ۴۸۴ ق.آ.د.ک آئین نامه اجرائی شیوه استقرار و اجرای وظایف واحدی از معاونت اجرای احکام در زندان ها یا مؤسسات کیفری را پیش بینی نموده که تهیه و تدوین آن به عهده وزیر دادگستری است که با همکاری سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی صورت می گیرد.

۱۲- تبصره ۱ ماده ۴۸۸ ق.آ.د.ک آئین نامه اجرائی تشکیل و راه اندازی شبکه اختراعی ملی کیفری را پیش بینی نموده که تهیه و تدوین آن به عهده وزیر دادگستری می باشد که با همکاری رئیس سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور صورت می گیرد.

۱۳- ماده ۵۲۰ ق.آ.د.ک آئین نامه اجرائی اعطای مرخصی به زندانیان پیش بینی نموده که تهیه و تدوین آن به عهده سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور می باشد.

۱۴- ماده ۵۲۸ ق.آ.د.ک آئین نامه اجرائی مربوط به نحوه نگهداری و طبقه بندی محکومان و متهمان را پیش بینی نموده که تهیه و تدوین آن به عهده وزیر دادگستری است که با همکاری سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی صورت می گیرد.

۱۵- ماده ۵۴۹ ق.آ.د.ک آئین نامه اجرائی مجازات های سلب حیات، قطع عضو، قصاص عضو و جرح، شلاق، تبعید، اقامت اجباری و منع از اقامت در محل یا محل های معین را پیش بینی نموده که تهیه و تدوین آن به عهده وزیر دادگستری می باشد که با همکاری وزیر کشور صورت می گیرد.

۱۶- ماده ۵۵۷ ق.آ.د.ک آئین‌نامه نحوه اجرای مجازات، آزادی مشروط، قرار تعویق صدور حکم، نظام نیمه آزادی و آزادی تحت نظارت سامانه‌های الکترونیکی و نحوه اجرای مجازات‌های جایگزین حبس را پیش‌بینی نموده که تهیه و تدوین آن به عهده وزیر دادگستری می‌باشد که با همکاری وزیر کشور و رئیس سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی صورت می‌گیرد.

همچنین آئین‌نامه اجرایی این ماده در مورد جرائم داخل در صلاحیت سازمان قضایی نیروهای مسلح، توسط رئیس ستاد کل نیروهای مسلح و رئیس سازمان قضایی نیروهای مسلح و با همکاری مراجع مذکور در صدر این ماده تهیه و تدوین می‌شود.

۱۷- تبصره ماده ۶۰۴ ق.آ.د.ک آئین‌نامه اجرایی دوره‌های آموزشی مستمر برای ضابطان نظامی را پیش‌بینی کرده که تهیه و تدوین آن به عهده رئیس سازمان قضایی نیروهای مسلح است که با همکاری ستاد کل نیروهای مسلح صورت می‌گیرد.

۱۸- ماده ۶۴۶ ق.آ.د.ک آئین‌نامه اجرایی نحوه نگهداری و نگهداری متهمان و دادرها و دادگاه‌های نظامی را پیش‌بینی نموده که تهیه و تدوین آن به عهده رئیس سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور و با همکاری سازمان قضایی نیروهای مسلح صورت می‌گیرد.

۱۹- تبصره ۱ ماده ۶۵۰ ق.آ.د.ک آئین‌نامه اجرایی نحوه و میزان دسترسی مراجع قضایی ذیصلاح به اطلاعات «مرکز ملی داده‌های قوه قضائیه» را پیش‌بینی نموده که تهیه و تدوین آن به عهده «شورای راهبری دادرسی الکترونیکی» می‌باشد.

۲۰- تبصره ۲ ماده ۶۵۰ ق.آ.د. ک آئین‌نامه نحوه دسترسی مراکز علمی، پژوهشکده‌ها و پژوهشگران به اسناد، مدارک و اطلاعات «مرکز ملی داده‌های قوه قضائیه» را پیش‌بینی نموده که تهیه و تدوین آن به عهده «شورای راهبری دادرسی الکترونیکی» می‌باشد.

۲۱- تبصره ۱ ماده ۶۵۱ ق.آ.د. ک آئین‌نامه اجرایی نحوه دسترسی به اطلاعات محرمانه و سری در مرکز ملی داده‌های قوه قضائیه را پیش‌بینی نموده که تهیه و تدوین آن به عهده قوه قضائیه می‌باشد.

۲۱- تبصره ۲ ماده ۶۵۵ ق.آ.د. ک آئین‌نامه اجرایی ایجاد دفاتر خدمات الکترونیک قضائی و ایجاد کانون دفاتر خدمات الکترونیک قضائی از طریق بخش خصوصی را پیش‌بینی نموده که تهیه و تدوین آن به عهده شورای راهبری دادرسی الکترونیکی می‌باشد.

۲۳- ماده ۶۸۴ ق.آ.د. ک آئین‌نامه اجرایی نحوه نگهداری و مراقبت از ادله الکترونیکی را پیش‌بینی نموده که تهیه و تدوین آن به عهده وزیر دادگستری می‌باشد که با همکاری وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات صورت می‌گیرد.

وزیر محترم دادگستری نسبت به تهیه و تدوین بسیاری از آئین‌نامه‌های فوق‌الذکر اقدام نموده و آنها را جهت تصویب به قوه قضائیه ارسال نموده است. معاون محترم حقوقی قوه قضائیه آقای دکتر خداییان - هست بررسی آئین‌نامه‌های مذکور کمیسیونی را در معاونت حقوقی قوه تشکیل داده که مرکب از قضات، اساتید دانشگاه‌ها و وکلای دادگستری می‌باشند که ریاست کمیسیون بر عهده آقای دکتر ساکی عضو هیأت علمی دانشگاه و قاضی سابق دادگستری می‌باشد.

ترکیب اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها که عضو کمیسیون هستند عبارتند از:

- ۱- دکتر محمد آشوری عضو هیأت علمی سابق دانشگاه تهران
- ۲- دکتر علی خالقی عضو هیأت علمی دانشگاه تهران
- ۳- دکتر رجب گلدوست جویباری عضو هیأت علمی دانشگاه شهید بهشتی
- ۴- دکتر حسنعلی مؤزن‌زادگان عضو هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبائی
- ۵- دکتر مرتضی ناجی‌زواره عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرکز

ترکیب اعضای کمیسیون از میان قضات عبارتند از:

- ۱- دکتر غلامحسین آماده انتشار شعبه دیوانعالی کشور
- ۲- دکتر محمد بارانی انتشار شعبه دیوانعالی کشور
- ۳- دکتر رضا فرج‌اللهی رئیس شعبه دیوانعالی کشور
- ۴- دکتر سیدرضا میری قاضی اداره حقوقی قوه قضائیه و عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرکز

البته بعضی از اعضا بطور مستمر همکاری نداشته‌اند و بعضی دیگر نیز به کمیسیون حقوق جزا منتقل شده‌اند. کمیسیون مزبور جهت بحث و بررسی هر یک از آئین‌نامه‌های یاد شده از نمایندگان حقوقی وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و ارگان‌های دولتی از قبیل وزارت اطلاعات، کشور، فرماندهی نیروی انتظامی، سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی، سازمان پزشکی قانون کشور و غیره دعوت به عمل آورده و نقطه نظرات آنها را در تدوین مواد آئین‌نامه‌ها مورد لحاظ قرار داده است. اکثریت آئین‌نامه‌های اجرائی قانون آئین دادرسی در کمیسیون قضائی مذکور مورد بحث و بررسی قرار گرفته و جهت تصویب و امضاء ریاست محترم قوه قضائیه ارسال شده است. لازم به یادآوری است که آئین‌نامه‌های تدوین شده در کمیسیون مذکور یک بار دیگر در کمیسیون

دیگری (با ترکیب کمتر) که تحت نظارت معاون اول محترم قوه قضائیه حجة الاسلام آقای محسنی اژه‌ای تشکیل می‌شود مورد بررسی نهائی قرار گرفته و بعد از جرح و تعدیل مختصر جهت تصویب و امضاء نزد ریاست محترم قوه قضائیه ارسال می‌شود.

لازم به یادآوری است که از میان آئین‌نامه‌های تدوین شده در کمیسیون مذکور، تاکنون فقط ۵ آئین‌نامه ذیل به تصویب و امضاء ریاست محترم قوه قضائیه رسیده و ابلاغ شده است که به ترتیب تاریخ تصویب عبارتند از:

- ۱- آئین‌نامه اجرائی احراز عنوان ضابط دادگستری مصوب ۱۳۹۴/۷/۱
 - ۲- آئین‌نامه میاجگری در امور کیفری مصوب ۱۳۹۴/۹/۸
 - ۳- آئین‌نامه اجرائی حمایت از شهود مصوب ۱۳۹۴/۱۰/۲۷
 - ۴- آئین‌نامه اجرائی نحوه نگهداری اموال توقیف شده مصوب ۱۳۹۴/۱۰/۲۷
 - ۵- آئین‌نامه شیوه اجرایی قوانین نظارت و تأمین قضائی مصوب ۱۳۹۵/۱/۲۲
 - ۶- آئین‌نامه نحوه استفاده از پایگاه‌های رایانه‌ای یا مخابراتی مصوب ۱۳۹۵/۵/۲۸
- در گردآوری آئین‌نامه‌های آئین‌نامه‌های کیفری هدف این بود که به صورت یک مجموعه چاپ و تکثیر شود تا در اختیار قضات، وکلا، دانشجویان و فارغ التحصیلان رشته حقوق قرار گیرد تا به آسانی در دسترس بوده و قابل استفاده باشد چرا همان‌طور که می‌دانید آئین‌نامه‌های کیفری به صورت پراکنده در مجموعه‌های قوانین کیفری جای می‌گیرند که پیدا کردن آن برای محقق مشکل خواهد بود.

هدف دوم این بود که آئین‌نامه‌ها مورد بحث و تحلیل قرار گیرند و ویژگی‌های مثبت، ایرادات و اشکالات وارده بر آنها مورد بررسی قرار گیرند که متأسفانه این فرصت حاصل نشد. امیدوارم که در چاپ‌های بعدی توفیق این امر دست دهد.

نکته دیگری که تحقق هدف فوق‌الذکر را به تأخیر انداخت این است که فعلاً تعداد ۶ آئین‌نامه به تصویب ریاست قوه قضائیه رسیده و هنوز ۱۸ آئین‌نامه دیگر قانون آئین دادرسی کیفری به تصویب و امضای ایشان نرسیده است. بدیهی است که بعد از تصویب این آئین‌نامه‌ها در چاپ‌های بعدی به مجموعه آئین‌نامه‌ها افزوده خواهد شد. هدف نهائی از چاپ مجموعه آئین‌نامه‌های قانون آئین دادرسی کیفری این بود که امتیاز چاپ آن به انتشارات خرسندی اختصاص یابد. که است والائی در چاپ آثار حقوقی دارد.

امید است که این مجموعه مورد استفاده جامعه حقوقی ایران قرار گیرد و ما را از نقطه نظر اسباب خوش به مند سازند تا در چاپ‌های بعدی این مجموعه مورد استفاده قرار گیرد.

در این جا بر خود فرض می‌کنم که از ریاست محترم انتشارات خرسندی کمال سپاس و قدردانی را داشته باشم که زحمت چاپ این مجموعه را متقبل شدند.

و من ... ان لبق

رجب‌مکدوسات خراسانی

دانشیار دانشکده حقوق دانشگاه شهید بهشتی